

2/41 koml.

Förslag
till

AB-2-0906

Brollsta-Jämtlandet torrlägningsföretag

i Össeby-Garn socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1939 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingeniör.

Detta förslag är utarbetat av Nils Risberg, Statens Lantbruksingeniör.

Kostnadsfördelningslängd.

Deltager i grävningskostnaden i														
Fastighet	Reg. nr	Mant.	Ägares namn	Sökan- de	Ej sökan- de	Nuv. värde	Bliv. värde	Avd. I		Avd. II		Summa torr- lägg- nings- kostnad	Del- tag- nings- proc. i hela föret.	Förrätt- ningskost- nad.
								Grupp I Förbätt- nings- värde	Kost- nad	Grupp II + III Förbätt- rings- värde	Kost- nad			
Össeby-Garn socken														
Brollsta	1 ¹	1	Helmer Sundgren	1		6454,20	10536,00			4081,80	3594,95	3594,95	93,86	422,74
Uddra	1 ¹ 2 ¹ 3 ¹	1,1,1/2												
Uddra	4 ¹		avst. Danviks Hem	1		19,50	27,00			7,50	6,61	6,61	0,17	0,77
Jämtlandet	1 ²	"	Sigfrid Jansson	1		178:-	208,00			30:-	226,42	26,42	0,70	3,15
"	1 ¹	"	Sven Rennerfeldt	1		1392,30	1649,60	181,20	126,88	76,10	67,02	193,90	5,06	22,79
Gunby	1 ¹	1/4	G.S. Boström	1		78:-	89,60	11,60	8,12			8,12	0,21	0,94
Summa						8122:-	12510,20	192,80	135:-	4195,40	3695:-	3830:-	100,00	450,39
							8122,00							
							4388,20							
All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båt-														

All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båt-

mad, som vinnes genom av företaget uppkommande jordförbättring.

Jämlikt kap. 10 § 61 i vatten-lagen är slutlig uppskattning utsatt

ett äga rum efter företagets fullbordande

Brollsta den 15 maj 1939.

Statens Lantbruksingeniör

Anders Lidén *Ragnar Johansson*

Biträdande gode män

U t l å t a n d e .

Synemännens utlåtande rörande förbättrad utdikning av mark tillhörande Brollsta, Uddra, Jämtlandet och Gunby omfattande jämväl upprensning av avloppet från Hårsjön och Lortsjön i Össeby-Garn socken och Stockholms län, avgivet vid sådan syneförrättning, som omförmäles i vattenlagen kap. 10, 32 och följande paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget omkring 5 km. nordost om Össeby-Garn kyrka. Å bifogade översiktskarta har avdikningsområdet markerats med gul färg varjämte även nederbördsområdets yttergränser markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres av såväl odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 24,68 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet vatten-system. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922 med n:ris 59-60 betecknade nederbördsområdena.

Förordnande.

Genom Länsstyrelsens förordnande av den 7 september 1938 erhöill undertecknad i uppdrag att handlägga förenämndas förrättningar och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandens vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställa yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som vattenavledning och bestämma jämlikt vattenlagen kap. 10 § 62 att företaget skall benämnas Brollsta-Jämtlandet torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Företaget berör ej något av de förhållanden, som omförmälas i vattenlagen kap. 7 §§ 38 och 39.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagens utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikets läge.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Av de inom företaget belägna vattensamling-

arna kan Lortsjön numera betraktas som träsk. För områdets avdikning föreslås ett avlopp å kartan betecknat med A-B-C-D-E-F. Avloppet har jämväl markerats med tvenne jämnloppande röda linier för öppen ledning och en tjockare röd linie för täckt ledning.

Nederbördsområdet, vattenmängd och lutningsförhållanden.

För sträckan A-B-C-D har nederbördsområdet beräknats till 1.7 km^2 och för sträckan D-E-F till 0.65 km^2 . Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maxiavrinningsberäknats till 150 liter pr. sek. och medelavrinningsberäknats till 15 liter pr. sek. och km^2 . Maximivattenmängden skulle sålunda bli respektive 0.26 och $0.09 \text{ m}^3/\text{sek.}$ och medelvattenmängden respektive 0.03 och $0.01 \text{ m}^3/\text{sek.}$

För sträckan 26+20-27+50 föreskrives täckt ledning av 21" runda cementrör i lutning 0.5:1000. Ledningen förstärkes vid in- och utlopp och förses med 2 st. inspektionsbrunnar i läge som såväl plan- som profilritningen utvisar. För inspektionsbrunnarna är särskild ritning upprättad. Den täckta ledningen skall täckas av ett minst 1.0 meter tjockt jordlager.

I övrigt framgår av den upprättade plan- och profilritningen avloppets närmare läge och dimensioner.

Avloppets djup har föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandens i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen är avloppets djup vid var och en av de längs detsamma nedslagna avvägningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppets dimensioner å olika platser av detsamma framgå i övrigt av de upprättade sektionerna.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av 1 st. bro för ägoväg, vars ombyggnad skall bekostas såväl som ombesörjas av torrlägningsföretaget. För denna bro har upprättats särskild förslagsritning.

Företaget korsar allmän väg vid 26+73. Enligt erhållna upplysningar överfördes denna väg till allmän väg år 1935. I samband med omläggning av trumman vid 26+73 och breddning av vägen har vägdistriktet år 1937 ökat trummans längd. Då det här gäller torr-

läggning till 1.2 meters djup av ovanför liggande åker och äng är vägstyrelsen skyldig bekosta den erforderliga fördjupningen av den nylagda delen av trumman. Kostnaden för fördjupningen har beräknats till 150.- kronor. / Då ombudet för vägdistriktet förklarat att vägdistriktet icke önskar ombesörja arbetet skall det utföras av torrlägningsföretaget och skall för rörledningen under vägbanan användas s.k. vägrör.

Det arbete, som erfordras för vägs iordningställande sedan avlopp vunnits och erforderlig bro inlagts skall verkställas och även bekostas efter samma grund som gäller för avloppets första upptagande.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppet tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas, har ägogradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom borrning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur (upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden (Bil. M). För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1,5 meter över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,5 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som är belägen på sådant avstånd från avloppet att för dess torrläggning erfordras kostnad för upptagandet av fler avlopp än det i detta företag

föreslagna har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställts. Det blivande värdet finnes infört för såväl fullt torrlagda som icke fullt torrlagda ägofigurer i kolumn 13 av värderingslängden (Bil. M).

Vid beräkning av nuvarande värdet har all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" nämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan samt erhålles genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som beror på respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11 (Bil. M)

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Efteruppskattning.

Den föreslagna upprensningen av avloppet från Hårsjön medför så obetydlig sänkning av m.v.y. i nämnda sjö att någon landvinning ej anses uppkomma. Skulle mot förmodan sådan uppkomma och båtnad härå kunna beräknas, varder slutlig uppskattning ut-satt att förrättas efter företagets fullbordan. Vad markägare med avseende på denna har att iakttaga därom förmäles i vattenlagen kapp 10 §§ 77 och 78.

Det område, som benämnes Lortsjön kan icke betraktas som sjö i vattenlagens mening.

Båtnad genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar sammanlagt en areal av 23,37 hektar.

Dess blivande värde utgör 12.510,20 kronor

" nuvarande " " 8.122.- "

Förbättringsvärde sålunda 4,388,20 "

3.830.-

558.20

All i företaget ingående areal med undantag för arealen å ägofigurerna 97-111 och halva arealen å ägofigur 96 är beroende av vattenståndet i Hårsjön. Genom förändring av vattenytan i denna beräknas uppkomma en båtnad av 4.197,40 kronor. Av denna kommer 4.081,80 kronor eller 97,25 % på mark som tillhör sökanden.

Vattendomstolsavgift.

Då förbättringsvärdet ej uppgår till högre belopp än 4.388,20 kronor behöver någon vattendomstolsavgift ej erläggas för detta företag.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark, som åtgår för avloppets utvidgning och ersättning för intrång genom jordupplag, föreskriva synemännen att sådan ej skall utgå.

Ägaren av Hårsjön har yrkat på ersättning för minskat fiske. Härvid har angivits, att bruttoinkomsten av fisket för närvarande är 40.- kronor pr. år. Genom den obetydliga sänkningen av Hårsjön, som företagets utförande medför, kommer fisket att obetydligt försämrast. Efter inhämtande av fiskerintendentens uppfattning angående minskningen i den årliga avkastningen anser synemännen att denna kan beräknas

till 25 % eller 10.- kronor. Av detta anses 75 % vara netto

eller 7.50 kronor. Kapitaliserat efter 5 % skulle ersätt-

ningen för minskad avkastning uppgå till 150.- kronor.

+630

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid
framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i vattenlagen kap. 9, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i kap. 7 § 57 vattenlagen andra stycket stadgas.

Fiske.

Ägaren av Jämtlandet har, såsom ägare av Hårsjön, yrkat ersättning för minskat fiske. Beräkningen av denna ersättning finnes angiven i momentet angående "Ersättningar."

Kungl. Kammarkollegii yttrande.

Då företaget avser sjösänkning har ärendet jämlikt vattenlagen kap. 10 § 42 anmälts till Kungl. Kammarkollegium, vilket i skrivelse den 28 april 1939 meddelat, att Kungl. kollegium icke funnit nödigt att för närvarande föra talan för bevakande av det allmännas rätt och intressen i målet.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild utredning häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande (Bil. N¹⁻³), varför här endast hänvisas till nämnda handlingar. Avdikningsområdet utgöres av en samfällighet. Samfälligheten har betraktats som två avdelningar och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av företaget uppkommande jordförbättring. Deltagare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden

om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för detsamma än som svarar mot värdet av den båtnad hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlægga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkstälts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökanden och förfalla till betalning omedelbart. För dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder, som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneför-rättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola noga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall sten eller berg, vara fixpunkt utsatts borttagas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärvas detsamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen kap. 13 § 14.

Företagets tillåtlighet.

Enligt vad redan framhållits medför ^{medför} den nu föreslagna sänkningen ingen skada å nedanför liggande vattenverk.

Båtnaden med avdrag av kostnaden för företagets utförande och ersättningar utgör 558,20 kronor. Hinder för företaget på grund av bestämmelserna i vattenlagen kap. 7 §§ 38 och 39 kunna således icke föreligga.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synemännen skäligen medgiva tillstånd till företaget.

Företaget skall om någon av intressenterna vill fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget med hänsyn till såväl plan- som profilritningen och får börjas efter den 15 juli 1939 och skall vara fullbordat senast den 1 november 1941. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordande på

9/
höst tio år.

Då ingen deltagare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt kap. 7 § 61 vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse, och har synemännen jämlikt vattenlagen kap. 10 § 72 utsett en deltagare (protokollet §: 18) att i föreskriven ordning utfärda kallelse till styrelseval.

Val av styrelse skall anmälas till Länsstyrelsen.

Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Länsstyrelsen. Jämlikt vattenlagen kap. 3 § 21 är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Länsstyrelsen må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppet upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppet men får ej läggas närmare det nya avloppets

kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtionde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Avsyrning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande statens lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

Det här föreslagna avloppet skall årligen rensas från anhopade slam- och västbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som gäller för kostnadernas fördelning för avloppets första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse

vidtaga utan övriga intressenters hörande.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppet m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppet eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vatt-
nets fria lopp må på inga villkor göras eller tålas och skall
därest skada uppstår genom delägaras eller annans påtagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Härvid iakttages att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs eventuella nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer, att denna skadas avhjälpande skall åligga den jordägare å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda ej betraktas som underhållskostnad.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm. För talans besvarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till Vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då föreliggande fall avser sjösänkning skall utlåtandet jämlikt Vattenlagen kap. 7

§ 45 underställas Vattendomstolens prövning.

Brollsta den 15 maj 1939

Statens Lantbruksingenjör.

Rudolf Linderberg
Robert Johansson *Rudolf Linderberg*
Biträdande gode män

Godk. 29/12 1943 328
41

24213

DIARIE Nr

K. LANTBRUKSSTYRELSEN

13 DEC. 1943

R a p p o r t

Över verkställd avsyning av torrlägningsföretag enligt förordnande av Kungl. lantbruksstyrelsen den 25 januari 1943.

Företagets namn Brollsta-Jämtlandet torrlägningsföretag i

Össeby-Garn socken och Stockholms län.

Planen fastställd den 11 juli 1941

Statsbidrag från statens avdikningsanslag 2.160:- kr.

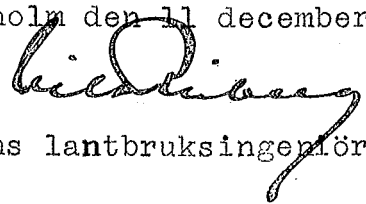
Lån från statens avdikningslånefond 2.040:- "

Styrelsens ordförande Godsägare Helmer Sundgren, Brollsta, Brottby.

Avsyningen verkställdes av undertecknad den 23 oktober 1943.

Arbetet befanns därvid vara i sin helhet utfört i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 11 december 1943

Statens lantbruksingenjör.